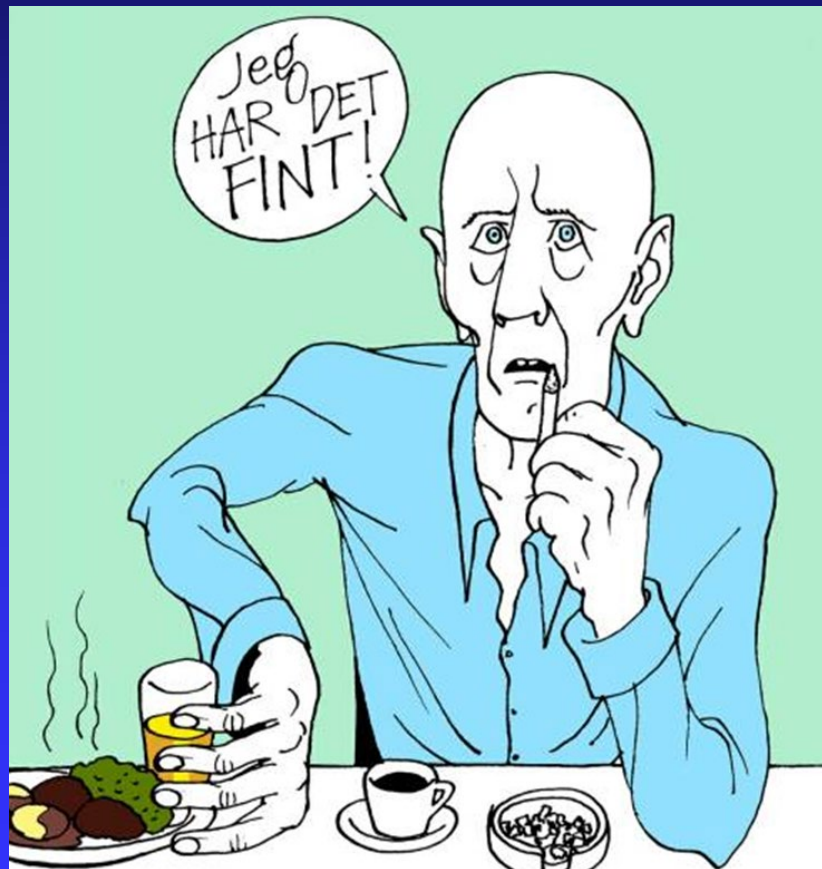

Hvordan får vi mænd til at række hånden ud efter hjælp?

Kenneth Reinicke
Roskilde Universitet

Hvad består udfordringen i?

Mænd som køn

- Der er behov for systematisk viden om mænds liv i et kønsperspektiv, hvis vi skal løse mænds ligestillings- og sundhedsproblemer
- Mænd som socialt køn er blevet overset
- Ikke fokus på kulturelle og samfundsmæssige normer som har formet mænds tanker, følelser og handlinger

Hvorfor er det svært at snakke om mænd og maskulinitet?

- ◆ Mænd har sværere ved at forstå problemer kønspolitisk
- ◆ Svært at problematisere mandlige privilegier
- ◆ Men også svært at problematisere mænds rettigheder/prisen for maskuliniteten

Mænds særegne problemer

- 80 % af de mennesker, som dømmes for en lovovertrædelse er mænd.
- Mænd lever gennemsnitligt ca. 4 år kortere end kvinder.
- Mellem 80 og 90 % af hjemløse er mænd.
- Mænd begår tre gange så ofte selvmord som kvinder.
- Mænd har sværere ved at acceptere en periode som arbejdsløse.
- Mænd oplever ofte hårdere sociale derouter i forbindelse med skilsmissen.
- Det er ofte mere problematisk for mænd at omstille sig fra at være i erhvervsarbejde til at gå på pension.

Den kønslige ramme

- Mænd er uafhængigt af alder, nationalitet, etnisk baggrund og social klasse mindre tilbøjelige end kvinder til at søge hjælp mht. sociale problemer samt fysisk og psykisk sundhed
- Mænd bliver oftere ramt af livsstilssygdomme, de har en mere risikopræget sundhedsadfærd, de bliver diagnosticerede senere og har sværere ved at blive rehabiliteret

Harrison (1978) "Warning: The male Sex Role May Be Dangerous to Your Health"

- Han påpegede, at en af grundene til, at mænd havde en kortere middellevetid end kvinder skulle søges i mænds kønsrollesocialisering, og at en stærk tro på traditionelle maskulinitetsidealer kunne have en negativ effekt på både mandens fysiske og psykiske liv.
- Mænd med lav social-økonomisk position: dårlig økonomi, manglende tilknytning til arbejdsmarked, psykisk sårbar, spinkelt socialt netværk, ensomhed

Traditionelle maskulinitetsforestillinger kan afstedkomme forskellige udfordringer

- Forestilling om at skulle være uafhængig
- Forestilling om ikke at skulle dele sine følelser
- Forestilling om at maskulinitet er lig seksuel potens

Prostatakræft som eksempel

1. Impotensen som problemet men ikke det at skulle dele følelser i gruppe eller at søge hjælp hos professionelle
2. Ønsker ikke at dele følelsesmæssige reaktioner på impotens, men søger gerne professionel hjælp
3. Vænner sig relativt let til impotens, men ønsker hverken samtale eller unødigt professionel hjælp

De person- og situationsafhængige forhold

- Evnen og lysten til at søge hjælp er en kompleks og dynamisk proces, som både afhænger af:
- Personen, der har brug for hjælp
- Institutionen, der udbyder hjælpen
- Typen af hjælp, der efterspørges.
- Vigtigt at forstå hvad mænd ”sætter på spil” ved at række hånden ud efter hjælp

Sociale tilbud til mænd

- Konteksten og aktiviteterernes karakter har stor betydning.
- Tilbuddene skal tage højde for mænds potentielle angst og tilbageholdenhed ved at deltage.
- Tilbuddene skal være pro-aktive, mandevenlige og kønssensitive.
- Tilbuddene skal give mulighed for en form for selvbestemmelse
- Fokuserer på, hvordan mænds reaktionsmønstre i forbindelse med sygdom også til dels siges at være positive?
- Mænds distance mellem ”negativ isolation” og ”positiv autonomi” (Simon Sjørup Simonsen).

Hvordan møder man mænd som klienter?

- Kendskab til drenge og mænds kønssocialisering er vigtig
- At få identificeret mandens problemer, tanker og følelser
- Sociale fællesskaber kun for mænd
- Det kan være nyttigt for nogle mænd at blive præsenteret som værende potentielle hjælpere

Eksempel på kampagne

- Amerikansk kampagne: *"Rigtige mænd. Rigtig depression – det kræver mod at spørge om hjælp. Disse mænd gjorde det"*
- Man forsøgte at bruge ord og budskaber, som harmonerede mere med den traditionelle manderolle, såsom at det gjaldt om at „besejre depressionen“, der blev brugt ord som „angrebsstrategi“, „kost-effektiv“ og teamsamarbejde“ mellem klienten og terapeuten etc.
- Kampagnen klargjorde, at mænd og kvinder ofte oplever en depression forskelligt, og at de ligeledes ofte har forskellige måder at håndtere deres tilstand på.

Krigsveteraner: Et eksempel

- Når man inden for Forsvaret ønsker, at mænd skal møde op til arrangementer for f.eks. hjemvendte soldater, undgår man at bruge ord og vendinger i invitationen, som giver for mange terapeutiske konnotationer.
- Det bliver eksplicit påpeget, at det ikke er en „behandlraften“, og at de hjemvendte soldater „bare kan drysse ind“ og „tale om deres oplevelser eller andet“.
- Den eksplicitte brug af et traditionelt og normalitetsassocieret ordvalg

Anonym telefonrådgivning

- Ingen fysisk og visuel kontakt
- Et højt niveau af kontrol over situationen for personen, som ringer op, idet vedkommende har mulighed for at afbryde samtalen, når han vil
- Den umiddelbare respons
- Anonymitet, hvilket giver drengen/manden mulighed for at beholde sin ære
- En hurtig rådgivningsproces

Patientstøttetilbud for mandlige kræftpatienter hos kræftpatienternes hus Hejmdal i Århus.

- Tilbuddet bestod af en mentorordning og et netværkstilbud, hvor mandlige kræftpatienter kunne møde andre mandlige kræftpatienter.
- Netværksaftenerne (foredrag, fællesspisning og hygge, selvorganisering, løs struktur og interessefællesskab var i højsædet)
- Vigtigt at kunne mødes om noget andet end sygdom

Rollemodeller

- Fodboldlegenden Pelé reklamerede for potensmidlet viagra, hvor han i et reklameindslag siger; „Tal åbent med lægen om problemet“.
- Det danske fodboldlandsholds træner Morten Olsen har ligeledes været brugt i reklamer for høreapparater, som af mange mænd opfattes som umaskulint at bære.
- Skuespilleren Henning Jensen, som af mange mennesker betragtes som en maskulin karaktertype, har fortalt om depressioner og hospitalsindlæggelser for hans mentale problemer.
- Norges tidligere statsminister Jens Stoltenberg fortalte også, at han havde modtaget psykologhjælp i forbindelse med bearbejdningen af hans sorg i forbindelse med de forfærdelige begivenheder i Oslo og på Utøya i 2011.

Mandesensitiv kommunikation

- Fokuserer på optimisme og muligheder
- Giv råd og opstil valgmuligheder
- Læg op til at manden selv kan styre

Huske på

- Mænd reagerer på andre måder end kvinder når de har det dårligt
- Mænd har ofte svært ved at række hånden ud efter hjælp
- Vi skal blive bedre til at identificere mænds problemer
- Professionelle kan gøre en forskel